129353 - Abdestte Yüzün Sınırları

Soru

Abdestte yüzün sınırlarının; uzunlamasına saçın çıktığı yerden çeneye kadar, enlemesine ise kulaktan kulağa olduğu söyleniyor. Bunun bir delili var mıdır, yoksa bu âlimlerin içtihadı mıdır?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Abdestte yüzün sınırlarına dair şer'î deliller

Bu, âlimlerin ittifak ettiği yüz sınırıdır. Bu sınır, Kur'ân'ın indiği **Arap dili** açısından yüzün tanımına dayanmaktadır. Dolayısıyla bu tarif iki şer'î delile dayanır:

- Âlimlerin ittifakı (icmâ) – ki icmâ hüccettir.
- Kur'ân'ın indiği dil olan Arapçanın kullanımına dayanması – ve şeriatta buna aykırı bir durum yoktur.

Yüce Allah şöyle buyurur:
"Ey iman edenler! Namaza kalktığınız zaman yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın..." (Mâide, 6)

Dil açısından "yüz" kavramı

Dil âlimleri şöyle demiştir:
"Yüz, her şeyin karşıya bakan kısmıdır." (el-Muhît fi'l-Luğa; Kitâbü'l-Ayn)

Kurtubî şöyle der:
"Yüz, dilde 'karşı karşıya gelme'den türemiştir. Bir uzuvdur ve uzunluk ile genişliği vardır. Uzunluk

sınırı, alnın başlangıcından çene kemiklerinin sonuna kadardır; genişlik ise kulaktan kulağa kadardır.”

Ayrıca şöyle demiştir:
“Araplar, ancak karşı karşıya gelinen şeye ‘yüz’ derler.”

İbn Kesîr şöyle der:
“Fakihlere göre yüzün sınırı: Saçın çıktığı yerlerden – kellik veya alın darlığı dikkate alınmaksızın – çene ve iki çene kemiğinin sonuna kadar uzunlamasına; kulaktan kulağa kadar da enlemesine olandır.”

Şîrâzî şöyle der:
“Sonra yüzünü yıkar; bu farzdır. Çünkü Allah: ‘Yüzlerinizi yıkayın’ buyurmuştur. Yüz ise saçın çıktığı yerlerden çeneye ve çene kemiklerinin sonuna kadar uzunlamasına; kulaktan kulağa kadar enlemesine olan kısımdır.”

Nevevî r.h şöyle der:
“Müellifin yüzün sınırı hakkında zikrettiği bu görüş doğrudur; mezhep âlimlerinin görüşü de budur ve Şâfiî de ‘el-Ümm’de bunu açıkça belirtmiştir.”

Yine Nevevî r.h şöyle der:
“Araplara göre yüz, karşı karşıya gelmenin gerçekleştiği şeydir.”

Kâsânî şöyle der:
“Rivayetlerin zahirinde yüzün sınırı belirtilmemiştir; ancak diğer rivayetlerde saçın başlangıcından çenenin altına ve kulak memelerine kadar olduğu zikredilmiştir. Bu doğru bir sınırdır. Çünkü bu, kelimenin dilde ifade ettiği anlamla uyumludur. Zira yüz, insanın karşılaştığı veya âdeten karşılaşılan şeydir ve bu sınırda gerçekleşir.”

Ayrıca şu kaynaklara müracaat ediniz: “Dakāiku Ulī’n-Nühā” (1/56) – “Keşşâfu’l-Kınâ‘” (1/95) – “el-Muğnî” (1/83) – “Tebyînü’l-Hakāik” (1/2) – “Fethu’l-Kadîr” (1/15) – “Metâlibu Ulī’n-Nühā” (1/113) – “Reddü’l-Muhtâr” (1/96) – “el-Mevsû‘atu’l-Fıkhiyye” (4/126) – “Tefsîru İbn Kesîr” (3/48) – “el-

Külliyyât” (1628) – “el-Lübâb” (7/219) – “Tefsîru’l-Beğavî” (3/21) – “Nazmu’d-Dürer” (2/403).

Nitekim müfessirlerin, fakihlerin ve dil âlimlerinin sözleri şu noktada birleşmiştir: Yüz, karşı karşıya gelmenin gerçekleştiği uzuvdur ve onun sınırı da budur. Bu ise şer‘î bir delil olarak yeterlidir.

Daha fazla açıklama için şu cevaplara başvurabilirsiniz: (85031، 221418، 241164، 115246، 11497).

En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.